

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
Національного аерокосмічного університету
ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Олексій ЛИТВИНОВ

2024 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

для здобуття освітнього ступеня доктора філософії
за освітньо-науковою програмою **Філософія**
зі спеціальності **033 Філософія**

Харків
2024

ВСТУП

Вступне випробування для здобуття освітнього ступеня доктора філософії за освітньо-науковою програмою зі спеціальності 033 «Філософія» (освітньо-наукова програма Філософія) відбувається відповідно до «Правил прийому на навчання до Національного аерокосмічного університету імені М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» в 2024 році» у формі індивідуального письмового фахового іспиту, який приймає фахова екзаменаційна комісія з певної спеціальності (освітньої програми), склад якої затверджується наказом ректора Університету.

До фахового іспиту входять питання за темами:

Перша частина: Філософія як історія філософії

1. Специфіка та генеза філософської думки від міфу до логосу.
2. Виникнення європейської філософії як особливого типу мислення: Антична філософія.
3. Визначення духовної суті буття: Філософія Середньовіччя.
4. Проблема методології наукового пізнання: Філософія Нового часу (17-18 ст.).
5. Німецька класична філософія.
6. Вітчизняна філософія у контексті світової філософської думки.
7. Філософські студії (19-21 ст.).

Друга частина: Теоретичні питання сучасного філософського знання

1. Філософське осмислення світу: буття і ніщо як вихідні поняття.
2. Філософська антропологія: світ людини.
3. Проблема свідомості у філософії та сучасній науці.
4. Пізнання та досвідне практичне джерела пізнання.
5. Суспільство як система: основні елементи суспільного життя.
6. Культура та цивілізація: особливості взаємозв'язку.
7. Філософія науки та техніки.
8. Глобальні проблеми сучасності.

Перелік питань за темами наведений у програмі.

Критерії оцінювання знань

1. Результат фахового іспиту визначається за шкалою від 100 до 200 балів.
2. Іспит проводиться у змішаній формі: за темами першої частини у вигляді тестових завдань, за темами другою частини – у вигляді усного опитування. Тестові завдання складаються з 30 питань, кожне з яких має чотири варіанти відповідей, з яких лише одна вірна. Правильна відповідь оцінюється 2 бали, не правильна - 0 балів. Таким чином максимальна оцінка за тестові завдання складає 60 балів. Усне опитування складається з 3 відкритих питань, максимальна оцінка за кожне - 20 балів. Загальна оцінка за іспит розраховується за формулою: $80 + 2n + x(1) + x(2) + x(3)$, де n – кількість правильних тестових завдань, x – кількість балів за усну відповідь.
3. Якщо вступник отримав менш ніж 100 балів, то вважається що він не склав іспит і до участі у конкурсі не допускається.

Питання до усного опитування за темою:

1. Світогляд та його історичні типи.
2. Міфологія та релігія як картини світу.
3. Міфологія, релігія, філософія: спільне та особливе.
4. Філософія, її проблематика і роль в суспільстві.
5. Основне питання філософії.
6. Структура філософського знання.
7. Філософія як форма суспільної свідомості.
8. Мораль як форма суспільної свідомості.
9. Філософія та мистецтво як форми досягнення дійсності.
10. Філософські аспекти правової свідомості.
11. Філософія у системі світогляду людини та суспільства.
12. Філософія та наука: спільне та особливе.
13. Естетична свідомість. Роль мистецтва у сучасному суспільстві.
14. Кордоцентризм в українській філософській думці.
15. Класична німецька філософія: особливості та проблематика.
16. Марксизм як філософія: основні риси та соціальне призначення.
17. «Філософія життя» та волюнтаризм (Ф. Ніцше, А. Шопенгауер).
18. Прагматизм про ефективність пізнання та діяльності.
19. Філософія екзистенціалізму про сутність людського буття.
20. Психологія як концепція філософської антропології.
21. Буття як предмет філософського дослідження.
22. Форми та структура буття.
23. Свідомість як філософська проблема.
24. Наука та її роль у суспільстві.
25. Проблема пізнання у філософії.
26. Емпіричний та теоретичний рівні наукового пізнання.
27. Пізнання як філософська проблематика
28. Проблема методу у філософії.
29. Методологічні аспекти філософського знання.
30. Проблема істини в філософії та науці.
31. Філософське осмислення ролі техніки у сучасному суспільстві.
32. Проблема людини в філософії.
33. Проблема визначення людини в філософії.
34. Діалектика та метафізика як стратегії філософського досягнення дійсності.
35. Філософія історичного розвитку: основні концепції.
36. Суспільство та людина: філософське осмислення їх взаємодії.
37. Культура та цивілізація.
38. Культура як предмет філософського аналізу.
39. Глобальні проблеми сучасності.

Література

Методична література:

1. Проценко О. П. Практична філософія: професійна етика та комунікативна культура [Текст]: навч. посіб. / О. П. Проценко. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харк. авіа. ін.-т», 2021. – 80 с.
2. Філософія [Текст]: навч. посіб. / О. П. Проценко, Н. Л. Більчук, Л. А. Васильєва, О. І. Гаплевська, С. Є. Чмихун. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харк. авіа. ін.-т», 2021. – 120 с.
3. Філософія в тестах [Текст]: навч. посіб. / В. О. Чернієнко, Н. Л. Більчук, С. І. Широка, О. І. Гаплевська. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харк. авіа. ін.-т», 2018. – 220 с.

Рекомендована література:

1. Андрущенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія: Курс лекцій. – Київ: Генеза, 2016. – 368 с.
2. Кислюк, К.В. Філософія. Модульний курс [Текст]: Навч. посібник для студентів /К. В. Кислюк. – Харків: Торсінг плюс, 2019. – 416 с.
3. Кремень, В.Г. Філософія: мислителі, ідеї, концепції [Текст]: Підручник / В.Г. Кремень, В. В. Ільїн. – К.: Книга, 2015. – 528 с.
4. Петрушенко, В.Л. Філософія [Текст]: Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації. – Львів: Новий Світ – 2000, 2006. – 506 с.
5. Причепій Є.М., Черній А.М, Чекаль Л.А. Філософія. Посібник для студентів ВНЗ, 3-е видання – К.: Академвидав, 2019 – 592 с.
6. Семенюк Е.П., Мельник В.П. Філософія сучасної науки і техніки. – Львів: Світ, 2016. – 152 с.
7. Філософія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. – Львів: ПП Арал, 2018. – 184 с.
8. Філософія: Підручник / Бичко І.В., Бойченко І.В, Табачковський В.Г. та ін. – К.: Либідь, 2002. – 408 с.
9. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. - 2-ге вид., переробл. і допов. – Харків : Право, 2018. – 432 с.
http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/fildan.pdf
10. Філософія як історія філософії [Ел.ресурс]: для студентів вищих навчальних закладів / В. Ярошовець, І. Бичко. https://chtyvo.org.ua/authors/Yaroshovets_Volodymyr/Filosofii_ia_istoriia_filosofii
11. Філософський словник соціальних термінів [Текст] – Х.: Р.И.Ф., 2005. – 672 с.

Гарант освітньо-наукової програми «Філософія»
доктор філософських наук, доцент,
професор ХАІ

Анатолій КУЗНЕЦОВ

Програму розглянуто й узгоджено на випускній кафедрі № 701
Філософії та суспільних наук
Протокол № 8 від «19» лютого 2024 р.

Завідувачка кафедри
доктор філософських наук,
професорка

Ольга ПРОЦЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Проректор з наукової роботи
університету

Володимир ПАВЛІКОВ

Завідувач відділу
аспірантури і докторантури

Володимир СЕЛЕВКО